

Fig. 267.
Nødvendigt Skilt paa
en nordsjællandsk
Kirkegaard.
Foto: J. Th.

Misforstaaet Turisme

Af Havearkitekt Johannes Tholle

Mange af vore Kirker og Kirkegaarde er kendt for deres Seværdigheder, og formentlig kan ingen Myndigheder eller Privatpersoner have nogetsomhelst imod, at Kirkers og Kirkegaardes særlige Seværdigheder bliver beundret, og at der ogsaa ad den Vej skabes en vis sympatisk Atmosfære omkring dem. Men mens Kirkerne og deres Seværdigheder normalt kun kan beses udenfor de Tider, hvor der er Gudstjeneste eller Andagt, er det i hvert Fald vanskeligt at hindre, at Kirkegaardene i tæt befolkede Egne faar Besøgende ogsaa paa andre Tidspunkter, derunder ogsaa, naar der finder Begravelser Sted. Og selv om de paagældende i Almindelighed besidder en saadan Takt, at de ikke direkte forstyrrer Gudstjeneste og Andagt, saa kan de dog alene ved deres Færd forbi Vinduerne eller forbi en Jordefærd nok afstedkomme nogen Uro. Forbyde saadanne Enkeltpersoner at færdes paa Kirkegaarden er ikke muligt, men det er i hvert Fald gørligt, at hindre Folk i Flok som Turister at drage rundt paa en seværdig Landsbykirkegaard, naar de der uvægerlig vil forstyrre Ro og Andagt. Dette kan gøres ved Bestemmelser i Kirkegaardsvedtægten og ved Opslag af Ordensregler samt ved direkte Henvendelse til Turistførere og Bureauer. En Henstilling til disse sidste turde ofte være nok.

Men ogsaa udenfor de fælles Andagtsstunder kan Turister volde Uro og de kan ovenikøbet let saare dem, der har Gravsteder paa Kirkegaarden og dvæler der i Mindet, i Andagt, i Bøn eller Arbejde. Ved at komme med upassende Bemærkninger om en eller anden, hvis Grav man finder, kan man gøre alvorlig Skade paa andres Sind og Tanker. Og ved at træde ind paa Gravsteder for at læse Inskriptioner paa Monumenter, der maaske ikke let kan læses udefra, begaar man en Krænkelser af Freden for dem, der ønsker at have deres Plet i Fred, — ligesom man iøvrigt ogsaa viser en Uærbødighed, som her ikke er paa sin Plads. Endnu værre bliver det, naar entreprenante Hotel ejere eller andre finder paa, at et Besøg paa en velbeliggende Kirkegaard, der maaske ovenikøbet gemmer Støvet af landskendte Personer, skal indgaa som en Attraktion i Opholdet paa Stedet, og som derfor sender Gæsterne i Flok og Følge og under en mere eller mindre taktfuld Fører paa Turistbesøg til Kirkegaarden. Selv om et saadant Besøg ikke just sker i Kirketiden, er det ikke stemmende med det Krav om Kirkegaardsfred, som man ønsker sig, og der er Kirkegaarde, hvor disse Besøg er blevet en saadan Plage, at Gravstedsejerne, for i hvert Fald at hindre, at de nysgerrige træder op paa Gravstedet, har maattet opsætte Skilte med Forbud imod Betrædelse (se Fig. 267), og iøvrigt ganske har maattet resignere overfor den øvrige generende Færden.

Imidlertid vil vi formode, at en Turisme, der er saa misforstaaet, maa kunne bremses, og at man maa kunne finde mere passende Former for Besøg paa de Kirkegaarde, som fra Naturens eller Skæbnens Haand er bleven forsynet med Værdier ud over det almindelige. Vi tør tro paa, at et Folk, som iøvrigt i en tragisk Tid i det store og hele har kunnet udvise en smuk Optræden overfor ydre Forhold, ogsaa maa kunne finde en mere passende Form for Optræden paa Omraader, som er indviede og fredhellige.